

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [bg](#)

bulgāru

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Swipe to change

Tiesu sistēma dalībvalstīs

Bulgārija

Šajā iedaļā ir sniegta informācija par Bulgārijas tiesu sistēmu.

Tiesu iestādes – tiesu sistēma

Bulgārijā tiesu vara ir organizēta trīs instancēs. Tiesas ir valsts institūcijas, kas spriež tiesu civillietās, krimināllietās un administratīvajās lietās.

Bulgārijā pastāv šādas tiesas:

- 113 rajona tiesas;
- 28 apgabala tiesas;
- 28 administratīvās tiesas;
- 1 Specializētā krimināltiesa;
- 5 apelācijas tiesas;
- 1 Specializētā apelācijas krimināltiesa;
- 5 militārās tiesas;
- 1 Militārā apelācijas tiesa;
- 1 Augstākā kasācijas tiesa;
- 1 Augstākā administratīvā tiesa.

Tiesu administrācija

Bulgārijas tiesu organizācija un darbība ir noteikta Tiesu varas likumā, kurā paredzēta tiesu iestāžu sistēmas uzbūve un darbības principi, kā arī noteikta to savstarpējā sadarbība un sadarbība ar likumdošanas un izpildvaras iestādēm.

Saskaņā ar Tiesu varas likumu, kas publicēts Oficiālajā laikrakstā Nr. 64/2007, Augstākā tieslietu padome ir augstākā tiesu administrācijas iestāde un tā ir atbildīga par tiesu administrāciju un to neatkarības nodrošināšanu. Tā nosaka tiesu varas uzbūvi un organizāciju un pārvalda tiesu lietas, neaizskarot attiecīgo tiesu iestāžu neatkarību.

Augstākā tieslietu padome nosaka tiesu apgabalu skaitu, kā arī rajona, apgabala un apelācijas tiesu atrašanās vietas, pamatojoties uz tieslietu ministra priekšlikumu, un attiecībā uz militārajām tiesām – saskaņojot ar aizsardzības ministru.

Rajona, apgabala, administratīvo, militāro un apelācijas tiesu teritoriālās jurisdikcijas robežas ne vienmēr sakrīt ar valsts administratīvo apgabalu robežām.

Tiesu veidi – īss apraksts

Rajona tiesas. Rajona tiesas parasti izskata lietas pirmajā instancē. To nolēmumus var pārsūdzēt attiecīgajā apgabala tiesā.

Apgabala tiesas. Apgabala tiesas funkcionē kā pirmās instances un otrās instance tiesas. Kā pirmās instances tiesas tās izskata konkrēti definētas lietu kategorijas, kas saistītas ar būtiskām naudas summām vai nozīmīgām sabiedrības interesēm. Kā otrās instances (apelācijas) tiesas tās izskata sūdzības par pirmās instances tiesu pieņemtiem nolēmumiem.

Administratīvās tiesas. Administratīvās tiesas izskata pieteikumus šādās lietās: administratīvā akta izdošana, grozīšana, atsaukšana vai atcelšana; līguma, kam piemērojams Administratīvā procesa kodekss, atzīšana par spēkā neesošu; sūdzības par pārvaldes iestāžu prettiesisku rīcību vai bezdarbību; aizsardzība pret pretlikumīgiem piespiedu izpildes pasākumiem; kompensācija par pārvaldes iestāžu un amatpersonu nelikumīgu aktu, darbības vai bezdarbības radīto kaitējumu; kompensācija par kaitējumu, kas radīts ar piespiedu izpildes pasākumiem; administratīvās tiesas sprieduma atcelšana vai atzīšana par spēkā neesošu; konstatējums, ka administratīvais akts, uz ko attiecas Administratīvā procesa kodekss, nav autentisks.

Jebkura persona var vērsties tiesā, lai konstatētu, vai pastāv vai nepastāv administratīvās tiesības vai tiesiskas attiecības, ja attiecīgais jautājums skar personas intereses un personai nav pieejams cits tiesību aizsardzības līdzeklis.

Lietas izskata tā administratīvā tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas attiecīgā iestāde, kas izdevusi apstrīdēto administratīvo aktu. Ja iestāde atrodas ārvalstīs, lieta ir Sofijas pilsētas administratīvās tiesas jurisdikcijā.

Administratīvie akti, ar kuriem tiek tieši īstenota Bulgārijas ārpolitika, aizsardzības vai drošības politika, nav apstrīdami tiesā, ja vien normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Citas specializētās tiesas

Militārās tiesas kā pirmās instances tiesas izskata krimināllietas par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem, kurus, pildot savus pienākumus, izdarījuši Bulgārijas bruņoto spēku ģenerāļi, virsnieki, apakšvirsnieki un kareivji, kā arī Aizsardzības ministrijas un citu aizsardzības ministra padotībā esošu ministriju un iestāžu, Valsts drošības aģentūras un Valsts izlūkdienesta amatpersonas. Šādos gadījumos otrās instances tiesa ir Militārā apelācijas tiesa. Militāro tiesu jurisdikcija ir noteikta Kriminālprocesa kodeksā. Šīm tiesām ir tāds pats statuss kā apgabala tiesām.

Ir tikai viena **Militārā apelācijas tiesa**, kura izskata sūdzības un protestus par visu valsts militāro tiesu pieņemtajiem nolēmumiem.

Apelācijas tiesas izskata sūdzības un protestus par nolēmumiem, ko pirmajā instancē ir pieņemušas attiecīgajā tiesu apgabalā esošās apgabala tiesas.

Specializētā krimināltiesa, kura atrodas Sofijā, ir līdzvērtīga apgabala tiesai. Tās jurisdikcija ir noteikta likumā. Speciālās krimināltiesas jurisdikcijā esošie noziedzīgie nodarījumi – pamatā noziedzīgi nodarījumi, ko veikušas organizētas noziedzīgas grupas– ir izsmeļoši uzskaitīti Kriminālprocesa kodeksa 411. a pantā.

Specializētā apelācijas krimināltiesa izskata sūdzības un protestus, kas iesniegti par Speciālās krimināltiesas pieņemtajiem nolēmumiem.

Augstākā kasācijas tiesa ir visaugstākās instances tiesa krimināllietās un civillietās. Tās jurisdikcija aptver visu Bulgārijas Republikas teritoriju. Kā visaugstākā līmeņa tiesu iestāde tā kontrolē to, ka visas tiesas normatīvos aktus piemēro vienveidīgi. Tā atrodas Sofijā.

Augstākā administratīvā tiesa kā augstākā līmeņa tiesu iestāde kontrolē to, ka visas administratīvās tiesas normatīvos aktus piemēro vienveidīgi.

Augstākā administratīvā tiesa izskata sūdzības un protestus par Ministru padomes, ministru prezidenta, ministru prezidenta vietnieka, ministru, Ministru padomei tieši padotu citu iestāžu vadītāju aktiem, Augstākās tieslietu padomes aktiem, Bulgārijas Nacionālās bankas aktiem, apgabalu gubernatoru aktiem

un citiem likumā paredzētiem aktiem; tā iztiesā lietas par atvasināto normatīvo aktu likumību; kā kasācijas instance tā pārbauda tiesu nolēmumus, iztiesā administratīvās lietas un izskata pieteikumus par administratīvās lietās pieņemtu galīgo nolēmumu atcelšanu.

Bulgārijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras šķīrējtiesa

Šķīrējtiesa izšķir strīdus civillietās un strīdus par līguma robu aizpildīšanu vai līgumu pielāgošanu jauniem apstākļiem neatkarīgi no tā, vai vienas vai abu pušu juridiskā adrese vai domicils atrodas Bulgārijas Republikā.

Bulgārijas Republikas Konstitucionālā tiesa

Bulgārijas Republikas **Konstitucionālā tiesa** ir garants Bulgārijas demokrātisko procesu neatgriezeniskumam; šo procesu īstenošana ir galvenais konstitūcijas mērķis. Šī tiesa neietilpst tiesu sistēmā; tā ir neatkarīga institūcija, kuras pilnvaras izriet tieši no konstitūcijas un kura darbojas, pamatojoties uz speciālu likumu. Konstitucionālās tiesas nolēmumi par tādiem jautājumiem kā iedzīvotāju cilvēktiesību un juridisko interešu aizsardzība, varas dalīšanas principa ievērošana, privātīpašuma neaizskaramība, darījumdarbības brīvība, plašsaziņas līdzekļu neatkarība, cenzūras aizliegums un Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību konstitucionalitāte ir izpelnījušies būtisku sabiedrības un starptautiskā līmeņa uzmanību.

Juridiskā datubāze

Katra Bulgārijas tiesa uztur tīmekļa vietni, kurā tiek sniegta informācija gan par tiesas struktūru un darbību, gan par izskatīšanā esošajām un izskatītajām lietām.

Augstākās tieslietu padomes tīmekļa vietnē ir sniegta sīka informācija par Bulgārijas tiesām, tai skaitā to adreses un tīmekļa vietnes (informācija ir pieejama tikai bulgāru valodā).

Galvenās tiesu tīmekļa vietnes ir šādas:

Sofijas rajona tiesa (*Sofijski Rayonen Sad – SRS*)

Sofijas pilsētas tiesa (*Sofijski Gradski Sad – SGS*)

Sofijas apgabala tiesa (*Sofijski Okrazhen Sad – SOS*)

Specializētā krimināltiesā (*Spetsializiran Nakazatelen Sad – SpNS*)

Sofijas Apelācijas tiesa (*Sofijski Apelativen Sad – SAS*)

Militārā apelācijas tiesā (*Voенno Apelativen Sad*)

Specializētā apelācijas krimināltiesā (*Apelativen Spetsializiran Nakazatelen Sad – ASpNS*)

Augstākā administratīvā tiesā (*Varhoven Administrativen Sad – VAS*)

Augstākā kasācijas tiesā (*Varhoven Kasatsionen Sad – VKS*)

Konstitucionālā tiesā (*Konstitutsionen Sad – KS*)

Elektroniskās normatīvo aktu datubāzes

1. Par maksu

[Apis](#)

[Ciela](#)

[Juridiskā enciklopēdija](#) (*Yuridicheska Entsiklopedia*)

2. Bez maksas

[Lex](#)

3. Elektroniskais oficiālais vēstnesis (*Elektronen Darzhaven Vestnik*)

Citas noderīgas tīmekļa vietnes, kurās atrodama juridiskā informācija

[Nacionālā asambleja](#) (*Narodno Sabranie*)

[Ministru padome](#) (*Ministerski Savet*)

[Tieslietu ministrija](#) (*Ministerstvo na Pravosadieto*)

[Augstākā tieslietu padome](#) (*Vissh Sadeben Savef*)

Lapa atjaunināta: 25/08/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.